

A close-up photograph of several irregular cubes of bright red meat, likely beef or lamb, resting on a dark, textured wooden surface. To the right of the meat, a small pile of mixed spices, including yellow and black seeds, is visible. The background is a dark, mottled brown.

LIHAKUNTA

**VUOSIKATSAUS
2016**

SISÄLTÖ

Toimitusjohtajan katsaus	s. 3
Hallitus ja hallintoneuvoston puheenjohtajat	s. 4
Lihakunnan jäsenmäärä vaalipiireittäin vuosina 2015–2016	s. 5
Keskeisiä tunnuslukuja Lihakunnasta	s. 6
Hallituksen toimintakertomus	s. 7
Jäsenistö ja hallinto	s. 8
Tase	s. 10
Tuloslaskelma	s. 11
Rahoituslaskelma	s. 12
Tilinpäätöksen liitetiedot	s. 13
Ylijäämän käsittely	s. 15
Tilinpäätösmerkintä	s. 15
Tilintarkastuskertomus	s. 15
Kertomus hallinnon tarkastamisesta vuodelta 2016 ...	s. 17
Hallintoneuvoston lausunto	s. 17
Lihakunnan tontille Kuopiossa suunnitellaan uutta elämää	s. 19
Atria Oyj:n toiminnasta	s. 20
Alkutuotantoyhtiöiden toiminnasta	s. 22
Finnpig Oy:n toiminnasta	s. 30

Julkaisun kuvat

Kannet, sivut 2, 20 ja 21: Atrian arkisto
Sivut 3, 4, 8 ja 9: Joonas Koponen/
Valokuvaamo Spottikuva
Sivut 18 ja 19: Tengbom Eriksson Arkkitehdit Oy
Sivut 22, 24, 25, 26 ja 31: A-Tuottajat Oy:n
ja A-Rehun arkisto
Sivu 30: Finnpig Oy:n arkisto

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS

Lihakunta on perustettu 1903 Kuopiossa. Lihakunnan tärkein tehtävä on hoitaa jäsenistön etuja ja näkökulman esilläoloa at-
rialaisessa yrityspäryheessä hallinnoi-
malla osaltaan Atriaa, A-Tuottajia ja
A-Rehua. Lihakunnan on myös hoi-
dettava jäsensuhteita ja ylläpidettävä
hyviä yhteistyösuhteita alalla toimi-
viin eri organisaatioihin. Osuuskun-
ta vaikuttaa eri yhteiskunnan sekto-
reihin, jotta lihantuotannon tuotan-
toedellytykset voidaan turvata koko
maassa. Osuuskunnan palkkalistoilla
on laskennallisesti kaksi henkilötyö-
vuotta. Kokoaikaisena on toimisto-
päällikkö sekä lisäksi puoliaikaisena
talouspäällikkö ja toimitusjohtaja, joi-
den työpanoksesta toinen puoli on
Itikka osuuskunnan käytössä.

Osuuskunnan jäsenmäärä las-
ki prosentteina saman verran kuin
edellisvuonna. Hallituksen päätöksel-
lä erotettiin 132 toimimatonta jäsen-
tä. Lisäksi ero myönnettiin 139 tuot-
tajalle. Vuoden 2016 lopussa osuus-
kunnan jäsenmäärä oli 2 735, edel-
lisvuoden lopussa jäsenmäärä oli
2 936. Uusia jäseniä, sukupolven-
vaihdoiksi ja muita siirtoja oli yh-
teensä 70 kpl. Laskua jäsenmääräs-
sä oli 201 kpl eli 8 %. Osuuskunnan
jäsenillä on nettovarallisuutta osuus-
kunnassa yli 5,5 kertaa nimellisarvoa
enemmän. Se on osalle jäsenistä
edelleen merkittävä veroetu.

Osuuspääomaa oli vuoden vaiht-
teessa maksettuna 7 734 472 eu-
roa, josta A-osuutta oli 6 755 435 ja
B-osuutta 979 037. Lihakunta mak-
soi kesäkuun alussa vuoden 2015
osuuspääomalle 10 prosentin pe-
ruskoron ja joulukuussa 5 prosentin
lisäkoron. Osuuspääoman korkoa
on kyetty nostamaan, ja tämä lisää
varmasti kiinnostusta maksaa osuus-
pääomia lisää. Lihakunnan omava-
raisuus oli vuodenvaihteessa 97,0 %
(96,3 % v. 2015).

Osuuskunnan osakeomistus Atrian
osakkeista 31.12.2016 oli 27,80 % ja ää-
nistä 39,64 %. Osakkeita oli yhteensä
7 858 997 kpl. Osuuskunta on Atrian
toiseksi suurin omistaja.

Lihakunta takaa yhdessä Itikka
osuuskunnan kanssa A-Tuottajien
asiakkaiden eläinluottoja. Luottoja oli

vuoden vaihteessa käytössä noin 40
miljoonaa euroa, koko luottolimiitti
on 50 miljoonaa.

Osuuskunnan mittava sääntö-
muutos tuli voimaan 16.9.2016. Hal-
litus vei eteenpäin osuuskunnan
omistaman Kuopion Kelloniemen
tontin kaavamuutosta. Kuopion kau-
punginhallitus hyväksyi elokuun ko-
kouksessaan Kelloniemen asema-
kaavan muutosprosessin käynnistä-
misen. Vanha myyntikonttori ja na-
vetta purettiin tontilta. Lisäksi luovu-
tettiin Kuopion kaupungille viisi eri
vaihtoehtoista suunnitelmaa tontin
kaavoittamiseksi. Lihakunnan tavoite
onkin olla tulevaisuudessa aktiivi-
nen toimija alueen kehittämisessä.

A-Tuottajat ja A-Rehu

Alkutuotantoon keskittyneet Atrian
tytäryhtiöt pärjäsivät viime toiminta-
vuonna hyvin. A-Rehu kykeni edel-
leen kasvattamaan liikevaihtoaan, jo-
ka kipusi jälleen uuteen ennätykseen,
113,4 miljoonaan euroon (106,1 milj.
v. 2015). Toimitettujen tonniin kas-
vu oli 13,1 % verrattuna edellisvuoe-
teen. A-Rehun myynti kasvoi kaikis-
sa muissa rehulajeissa paitsi siipikar-
jan rehuissa. Molemmat rehutehtaat,
Varkaus ja Koskenkorva, kävivät kes-
keytymättömässä kolmivuorossa, ja
tehtaiden kapasiteetti oli syksyllä yli-
kuormitettu ja sen seurauksena oli
toimitusvaikeuksia. Sen vuoksi Var-
kauden tehtaaseen investoitiin lisää
annostelukapasiteettia. Investointi
valmistui vuoden 2017 helmikuussa.

A-Tuottajien viime vuosi oli vah-
vaa kehitystyötä eri lihalajien tuotan-
totuloksien parantamisessa – ja tu-
loksia myös syntyi. Atrian panostuk-
set kotimaiseen lihaan ovat saaneet
suuren painoarvon myös tuottajien
valinnoissa tulevaisuuden yhteistyö-
kumppanista. Naudan ja sian hankin-
tamme kasvoivat. Kotimainen lihan-
kulutus jatkoi vahvaa kasvua, peräti
3 % verrattuna edellisvuoteen. Suo-
malaiset söivät lihaa 31,5 miljoonaa
kiloa enemmän kuin sitä tuotettiin
(vuoden 2015 erotus 24,7 milj. kg).

A-Tuottajien maksamat tuottaja-
hinnat kääntyivät lievään nousuun
vuoden 2016 aikana. Vuoden 2016
hinnat olivat keskimäärin 1,5 % kor-

keammat kuin vuonna 2015. Eniten
vahvistui naudan hinta, noin 3 %.

Atria

Atrian toiminnan keskiössä oli edel-
leen kannattavuuden kohentaminen.
Kotimaisen lihan viennin vahvistami-
seksi tehtiin paljon toimia, ja merkit-
tävin saavutus oli Kiinan vientilupien
saaminen sianlihalle. Myös Ruotsin
vähittäiskaupamarkkinoille saatiin
vietyä naudan ja sian arvo-osia, jos-
kin kauppa oli vielä pientä. Viron lii-
ketoiminta paransi eniten kannatta-
vuuttaan. Atria osti kertomusvuonna
kotimaisen Kaivon Liha Kaunismaa
Oy:n ja Ruotsalaisen siipikarjayhtiö
Lagerberg i Norjeby AB:n. Yritys on
Ruotsin kolmanneksi suurin siipikar-
jayhtiö. Lihantuotannon kulutuksen
kasvu kotimaassa oli positiivinen asia.

Atria Perhetilan jäljitettävien tuot-
teiden määrä kasvoi edelleen. Atria
jatkoj vuoden 2016 aikana mittavaa
lihan alkuperään liittyvää mainos-
kampanjaa, jonka tarkoituksena on
kiinnittää kuluttajien huomio liharaa-
ka-aineen alkuperään ja tuotantoket-
jun läpinäkyvyyteen. Atrian sikaleik-
kaamon investointi eteni loppuvai-
heeseen, ja sen on tarkoitus olla lo-
pullisesti valmis vuoden 2017 aikana.

Kiitän osuuskunnan jäsenistöä, hal-
lintoa ja osuuskunnan asioita hoita-
neita toimihenkilöitä sekä sidosryh-
miä kuluneesta vuodesta ja toivon
menestystä vuodelle 2017. Toivotan
erityistä onnea Atrian johdolle ja hal-
litukselle sekä työniloa koko Atrian
henkilöstölle.

*Reijo Flink
toimitusjohtaja*

HALLITUS JA HALLINTONEUVOSTON PUHEENJOHTAJAT

Jyrki Rantsi
hallituksen
puheenjohtaja
Puh. 0400 932 236
jyrki.rantsi@atria.com
Louhimontie 2
73200 VARPAISJÄRVI

Pasi Korhonen
hallituksen
varapuheenjohtaja
Puh. 0400 242 899
pasi.korhonen@atria.com
Petäjävaarantie 26
88600 SOTKAMO

Hannu Hyry
hallintoneuvoston
puheenjohtaja
Puh. 0440 674 877
hannu.hyry@atria.com
Rautiontie 930
85150 TYPPÖ

Jukka Kaikkonen
hallintoneuvoston
varapuheenjohtaja
Puh. 0440 932 064
jukka.kaikkonen@atria.com
Kinahmintie 460
73350 HALUNA

Veli Hyttinen
Puh. 0400 124 994
veli.hyttinen@atria.com
Kalliontie 4
92910 TAVASTKENKÄ

Ari Lajunen
Puh. 050 409 2524
ari.lajunen@atria.com
Lassilanmäentie 76
82600 TOHMAJÄRVI

Mika Niku
Puh. 040 553 0983
mika.niku@atria.com
Nikuntie 15
86690 KARSIKAS

Risto Sairanen
Puh. 0400 155 424
risto.sairanen@atria.com
Suo-Anttilantie 332
54530 LUUMÄKI

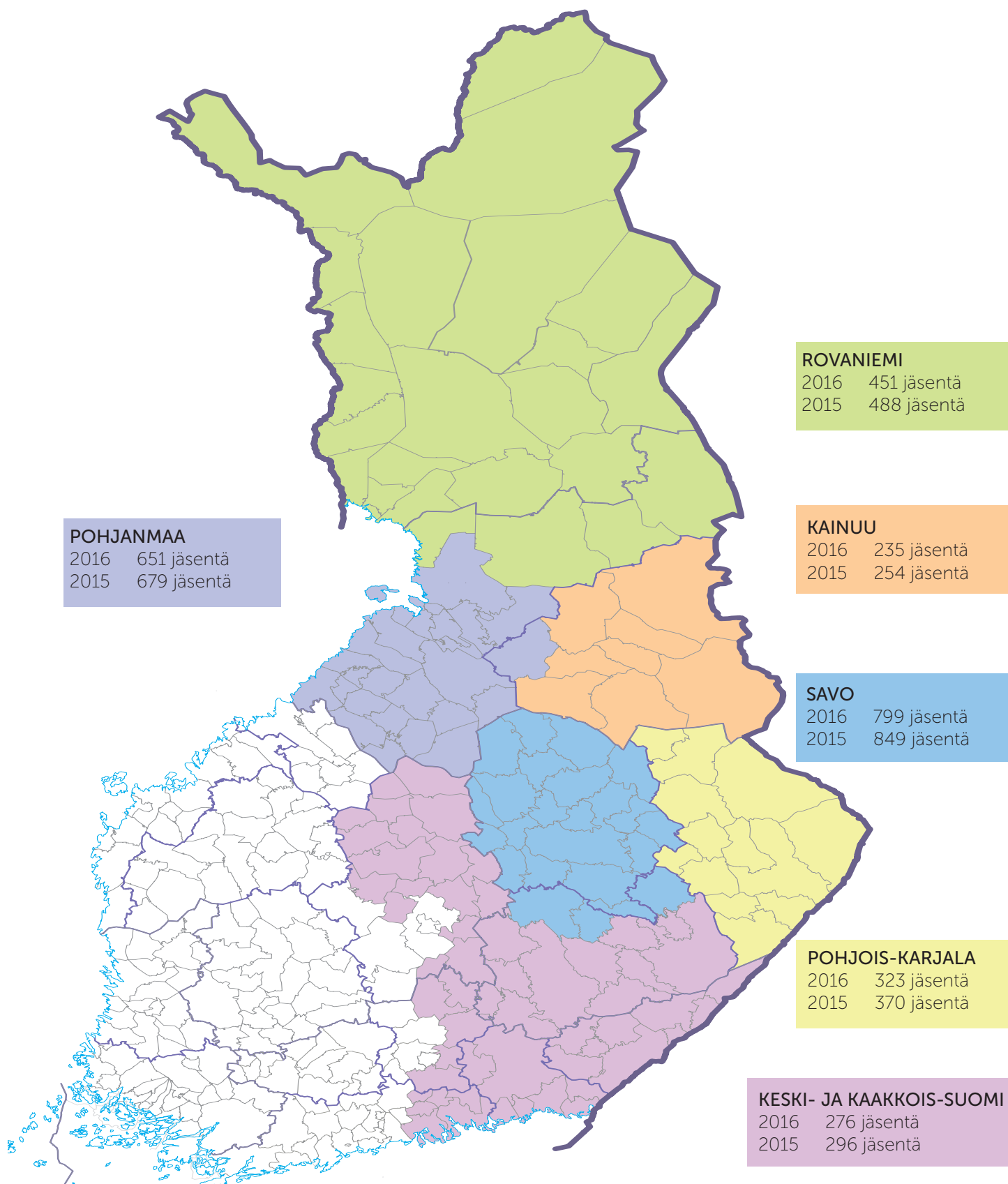

Reijo Flink
toimitusjohtaja
Puh. 040 510 6009
reijo.flink@atria.com
Tervatynnyri 4 A
60200 SEINÄJOKI

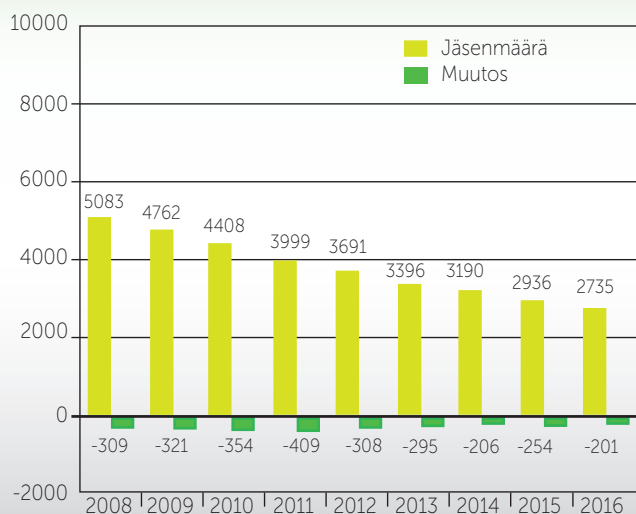

Sari Heikkinen
toimistopäällikkö
Puh. 010 316 1229,
0400 291 754
sari.heikkinen@atria.com
Lihakunta
PL 147
70101 KUOPIO

LIHAKUNNAN JÄSENMAÄRÄ VAALIPIIREITTÄIN VUOSINA 2015–2016

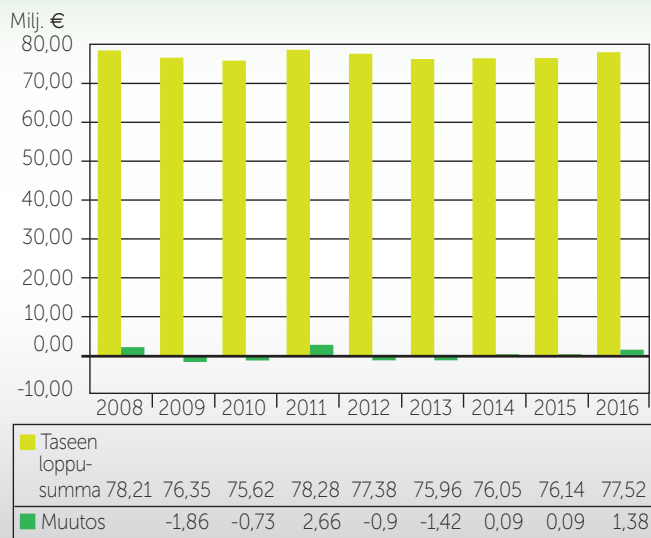
Lihakunnan jäsenmäärän kehitys 2008–2016

Lihakunnan tuloksen kehitys 2008–2016

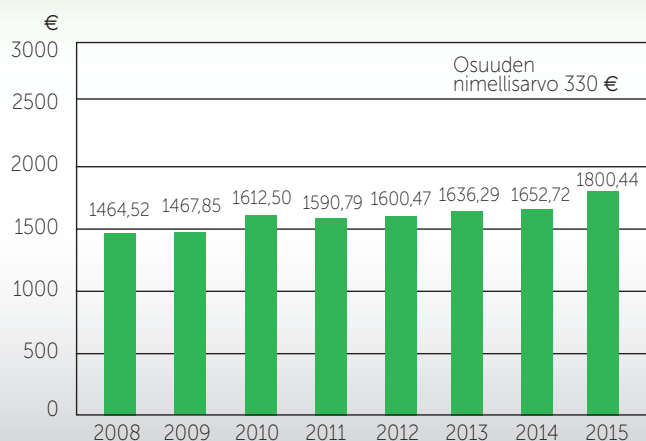
Lihakunnan taseen kehitys 2008–2016

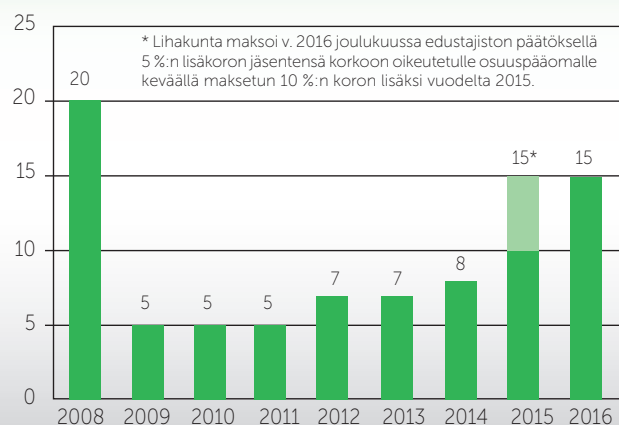
Lihakunnan omavaraisuusluvut 2008–2016 (%)

Lihakunnan osuuksien vertailuarvot verotuksessa 2008–2015

Lihakunnan osuuspääoman koron kehitys 2008–2016 (%)

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

Osuuskunnan toiminta

Osuuskunnan tarkoituksena ja toimialana on jäsenten maatalouden tukemiseksi harjoittaa teuraskarjan hankintaa, eläinvälitystä, teurastamotoimintaa ja lihanjalostusta joko itse ja/tai tytär -tai osakkuusyritysten välityksellä sekä muutoinkin tukea ja kehittää jäsentensä lihantuotantoa. Osuuskunta voi toimialan puitteissa laajentaa liiketoimintaansa muille maa- ja karjataloutta edistäville, tukeville ja palveleville aloille.

Osuuskunnan omistajina 31.12.2016 oli 2.735 jäsentä ja heillä 16.9.2016 rekisteröityjen sääntöjen mukaisia osuuksia 44.648 kpl.

Konsernin emoyhtiö on Lihakunta. Konserniin kuuluu emoyhtiön lisäksi tytäryhtiö Pohjanmaan Teurastamo Oy 12/2016 alkaen (Lihakunnan osuus 100 %). Konsernin osakkuusyritykset ovat Atria Oy (Lihakunnan osuus osakkeista 27,80 % ja äänistä 39,64 %), Kiinteistö Oy Rehukanava (50 %), Oy Feedmix Ab (20,3 %), Kiinteistö Oy Itikanmäki (41 %) sekä A-Rehu Oy (20 %).

Osuuskunnan lihanhankinnan hoiti Atria Oy:n tytäryhtiö A-Tuottajat Oy. Lihakunnan taloushallinnon palvelut ostetaan Itikka osuuskunnalta.

Lihakunnan toiminta keskittyi jäsensuhteiden ja sijoitusten hoitoon, lihanhankintaa tukeviin toimintoihin sekä Lihakunnan omistaman Kelloniemen teurastamotontin kehittämiseen.

Osuuskunnan taloudellista asemaa kuvaavat tunnusluvut

	2016 (12 kk)	2015 (12 kk)	2014 (12 kk)
Liiketoiminnan tuotot (1.000 €)	132,5	135,1	250,4
Liikevoitto (1.000 €)	-988,4	-996,0	-493,3
Rahoitustuotot ja -kulut (1.000 €)	3 531,4	3 520,9	2 086,9
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja (1.000 €)	2 543,1	2 524,9	1 593,7
Oman pääoman tuotto (ROE) %	3,4	3,5	2,2
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI) %	3,4	3,4	2,2
Omavaraisuusaste %	97,0	96,3	94,4
Henkilöstön määrä keskimäärin	2	2	2

Liiketoiminnassa tapahtuneet olennaiset muutokset, arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä olennaiset tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen

Tilikaudella uudistettiin osuuskunnan säännöt. Säännöt ovat nähtävillä osoitteessa www.lihakunta.fi.

Osuuskunta jatkoi aikaisempina tilikausina aloitettua kiinteistökehitysliiketoimintaansa. Tilikaudella valmistui osuuskunnan omistaman Kuopion teollisuusalueen kehittämisen esisuunnittelu, jossa laadittiin useita erilaisia visioita alueen kehittämistoimenpiteistä. Ideasuunnitelmat on luovutettu Kuopion kaupungille ehdotuksena käytettäväksi tulevan Kelloniemen osayleiskaavaluonnoksen valmistelussa.

Osuuskunnan liiketoiminnan arvioidaan säilyvän arvossa mitattuna nykyisellä tasolla.

Arvio toiminnan riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Osuuskunnan toiminnan ja talouden riskit koostuvat pääosin Atria Oy:n ja A-Rehu Oy:n toiminnan ja tuloksen kehityksestä.

Hallituksen ehdotus voittoa koskeviksi toimenpiteiksi

Hallitus esittää kertyneen ylijäämän 6.545.090,99 euroa, josta tilikauden ylijäämä on 2.543.080,63 euroa, käytettäväksi seuraavasti:

- vararahastoon siirretään 127.154,03 euroa
- tilikauden alun maksetulle osuuspääomalle maksetaan korkoa 15 prosenttia
- loppu jätetään edellisten vuosien ylijäämätileille

Tiedot osuuskunnan hallituksesta, toimitusjohtajasta ja tilintarkastajista ovat sivulla 9.

JÄSENISTÖ JA HALLINTO 2016

JÄSENISTÖ

Toimintavuoden lopussa 31.12.2016 Lihakunnalla oli jäseniä 2.735 ja heillä oli osuuksia yhteensä 44.648 kappaletta.

EDUSTAJISTO

Lihakunnan edustajiston varsinainen kokous pidettiin Kuopiossa 22.4.2016. Kokouksen puheenjohtajana toimi Ville Pekkarinen Kuopiosta ja sihteerinä Reijo Flink Lihakunnasta.

Edustajiston kokoonpano oli tilikauden lopussa seuraava:

SAVO

(15 edustajaa)

Hakkarainen Ari	Juankoski
Heiskanen Lassi	Vieremä
Huttunen Kaisa	Kiuruvesi
Jäntti Kari	Suonenjoki
Korhonen Tuomo	Kuopio
Kurtelius Lauri	Sonkajärvi
Liimatainen Mirva	Tervo
Murtorinne Pekka	Iisalmi
Natunen Petri	Joroinen
Nevalainen Antti	Lapinlahti
Nousiainen Markus	Pielavesi
Oinonen Maria	Siilinjärvi
Pekkarinen Ville	Kuopio
Savolainen Lassi	Sonkajärvi
Toivanen Mikko	Juankoski

POHJOIS-KARJALA

(6 edustajaa)

Albert Rauli-Jan	Valtimo
Makkonen Henri	Rääkkylä
Nevalainen Heidi	Juuka
Pennanen Pasi	Liperi
Romppanen Ilkka	Kitee
Tanskanen Juha	Polvijärvi

KAINUU

(4 edustajaa)

Kinnunen Tero	Hyrnsalmi
Pikkarainen Antti	Kuhmo
Ronkainen Markku	Paltamo
Tolonen Pirkka	Suomussalmi

POHJANMAA

(12 edustajaa)

Ahlholm Anu	Kärsämäki
Erkkilä Ossi	Nivala

Hallikainen Pekka
Halonen Jyrki
Isoherranen Antti
Isopahkala Juho
Joensuu Sauli
Karjalainen Esa
Keränen Veli-Jaakko
Ruuttula Antti
Sutela Heikki
Törmikoski Jari

ROVANIEMI

(8 edustajaa)

Kannala Timo
Määttä Auvo
Piekkari Marko
Pöykkö Matti
Seppänen Elina
Tapojärvi-Lompolo
Hanne
Timonen Marko
Turpeinen Juha

Oulu
Reisjärvi
Haapajärvi
Kalajoki
Raahe
Vaala
Muhos
Sievi
Lumijoki
Raahe

Ylitornio
Kuusamo
Kittilä
Rovaniemi
Sodankylä

Muonio
Tornio
Taivalkoski

KESKI- JA KAAKKOIS-SUOMI

(5 edustajaa)

Hippala Matti
Juutila Minna
Kauppinen Piia
Lapatto Vesa
Ranta Antti

Kotka
Mikkeli
Konnevesi
Savitaipale
Sulkava

HALLINTONEUVOSTO

Hallintoneuvoston kokoonpano tilikauden lopussa:

Hyry Hannu (pj)	Kalajoki
Kaikkonen Jukka (vpj)	Kuopio
Hakulinen Lahja	Pielavesi
Jalkanen-Kangas Arja	Konnevesi
Joki-Erkkilä Jussi	Kalajoki
Kajan Jari	Kuopio
Kemppainen Jouni	Ristijärvi
Kokkonen Pekka	Juuka
Leskinen Jari	Kuopio
Miettinen Asko	Joensuu
Moilanen Heikki	Suomussalmi
Ojala Pekka	Kuusamo
Ojantakanen Jukka	Siikalatva
Parvinen Vesa	Parikkala
Posio Marko	Posio
Pöyhönen Ari	Suonenjoki
Rikkola Jaakko	Uutajärvi
Söderström Anne-Mari	Tornio
Varis Matti	Liperi
Ylönen Vivili	Pieksämäki

Lihakunnan hallitus ja hallintoneuvoston puheenjohtajat sekä toimitusjohtaja kuvattuina 19.12.2016. Eturivi vasemmalta Reijo Flink, Hannu Hyry, Jyrki Rantsi ja Jukka Kaikkonen. Takarivissä vasemmalta alkaen Veli Hyttinen, Risto Sairanen, Ari Lajunen, Mika Niku ja Pasi Korhonen.

HALLITUS

Kokoonpano tilikauden lopussa:

Jyrki Rantsi, Lapinlahti
puheenjohtaja
Pasi Korhonen, Sotkamo
varapuheenjohtaja
Veli Hyttinen, Pudasjärvi
Ari Lajunen, Tohmajärvi
Mika Niku, Haapavesi
Risto Sairanen, Luumäki

Kertomusvuoden aikana hallitus koontui 10 kertaa ja sen pöytäkirjoihin merkittiin 150 pykälää. Hallituksen ja hallintoneuvoston sihteerinä on toiminut toimitusjohtaja Reijo Flink.

TOIMITUSJOHTAJA

Reijo Flink, agrologi, Seinäjoki

VARSINAISET TILINTARKASTAJAT

Pekka Loikkanen, KHT
Mika Rantanen, KHT

VARATILINTARKASTAJAT

PricewaterhouseCoopers Oy
Seppo Tervonen, KHT

HALLINNON TARKASTAJAT

Markku Ronkainen, Kainuu
Juha Tanskanen, Pohjois-Karjala
Pekka Kauppinen, Keski- ja Kaakkois-Suomi
Auvo Määttä, Rovaniemi
Varalla:
Esa Karjalainen, Pohjanmaa
Juha Nieminen, Savo

EDUSTAJAT TYTÄRYRITYKSISSÄ

Pohjanmaan Teurastamo Oy:n hallituksessa

Reijo Flink, Seinäjoki, puheenjohtaja
Risto Sairanen, Luumäki

EDUSTAJAT OSAKKUUSYRITYKSISSÄ

Atria Oyj:n hallituksessa

Jyrki Rantsi, Lapinlahti,
varapuheenjohtaja
Pasi Korhonen, Sotkamo

Atria Oyj:n hallintoneuvostossa

Hannu Hyry, Kalajoki, puheenjohtaja
Reijo Flink, Seinäjoki
Veli Hyttinen, Pudasjärvi
Jussi Joki-Erkkilä, Kalajoki
Jukka Kaikkonen, Kuopio

Ari Lajunen, Tohmajärvi
Mika Niku, Haapavesi
Pekka Ojala, Kuusamo
Risto Sairanen, Luumäki

A-Rehu Oy:n hallituksessa

Veli Hyttinen, Pudasjärvi,
varapuheenjohtaja
Reijo Flink, Seinäjoki

Kiinteistö Oy Itkanmäen hallituksessa

Reijo Flink, Seinäjoki, puheenjohtaja
Risto Sairanen, Luumäki

Kiinteistö Oy Rehukanavan hallituksessa

Reijo Flink, Seinäjoki,
puheenjohtaja
Veli Hyttinen, Pudasjärvi
Risto Sairanen, Luumäki

Oy Feedmix Ab:n hallituksessa

Reijo Flink, Seinäjoki,
puheenjohtaja
Risto Sairanen, Luumäki

EDUSTAJAT A-TUOTTAJAT OY:N HALLITUKSESSA

Jyrki Rantsi, Lapinlahti,
varapuheenjohtaja
Mika Niku, Haapavesi

Hallintoneuvosto ja toimitusjohtaja kuvattuina 19.12.2016. Yläriivi vasemmalta alkaen: Matti Varis, Jari Kajan, Heikki Moilanen, Jari Leskinen, Marko Posio, Vesa Parvinen, Ari Pöyhönen, Jukka Ojantakanen, Pekka Ojala, Jouni Kemppainen, Jaakko Rikkola ja Pekka Kokkonen.

Alarivi vasemmalta alkaen: Anne-Mari Söderström, Vivili Ylönen, Reijo Flink, Hannu Hyry, Jukka Kaikkonen, Lahja Hakulinen ja Asko Miettinen.

Kuvasta puuttuvat Arja Jalkanen-Kangas ja Jussi Joki-Erkkilä.

TASE

EUR	Liite	31.12.2016	31.12.2015
Vastaavaa			
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineelliset hyödykkeet	2.1		
Maa- ja vesialueet		1 903 604	1 903 604
Sijoitukset	2.2		
Osuudet saman konsernin yrityksissä		64 321	0
Osuudet omistusyhteisyhteisöissä		71 055 394	71 055 394
Muut osakkeet ja osuudet		112 077	111 058
Sijoitukset yhteensä		71 231 793	71 166 452
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Saamiset			
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	2.3	1 458 635	1 696 564
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	2.4	317 894	334 974
Rahat ja pankkisaamiset		2 612 262	1 041 529
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>77 524 187</u>	<u>76 143 123</u>
Vastattavaa			
OMA PÄÄOMA	2.5		
Osuuspääoma		7 734 472	7 286 044
Vararahasto		60 896 943	60 139 477
Edellisten vuosien ylijäämä		4 002 010	3 383 434
Tilikauden ylijäämä		2 543 081	2 524 886
Oma pääoma yhteensä		75 176 506	73 333 841
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikaiset velat yhteensä	2.6	1 500 000	289 222
Lyhytaikaiset velat yhteensä	2.7	847 680	2 520 061
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>77 524 187</u>	<u>76 143 123</u>

TULOSLASKELMA

EUR		1.1.–31.12.2016	1.1.–31.12.2015
	Liite		
LIKEVAIHTO	3.1	98 454	98 351
Liiketoiminnan muut tuotot	3.2	34 032	36 740
Henkilöstökulut yhteensä	3.3	-373 582	-366 411
Liiketoiminnan muut kulut		-747 257	-764 685
LIKEVOITTO		-988 353	-996 005
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	3.4	3 531 434	3 520 891
VOITTO ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA		2 543 081	2 524 886
Tuloverot		0	0
TILIKAUDEN VOITTO		2 543 081	2 524 886

RAHOITUSLASKELMA

EUR	2016	2015
Liiketoiminnan rahavirta		
Liiketoiminnan muista tuotoista saadut maksut	132 486	135 091
Maksut liiketoiminnan kuluista	-1 145 868	-1 309 391
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	-1 013 382	-1 174 300
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	-27 191	-39 848
Saadut korot liiketoiminnasta	199 646	197 298
Saadut osingot liiketoiminnasta	3 143 599	3 143 599
Liiketoiminnan rahavirta ennen satunnaisia eriä	2 302 673	2 126 748
Omistusyhteisyritysten saamis- ja velkaerien rahavirta	302 790	-157 228
Liiketoiminnan rahavirta (A)	2 605 462	1 969 520
Investointien rahavirta		
Investoinnit muihin sijoituksiin	-65 340	-197
Saadut osingot sijoituksista	215 150	218 376
Investointien rahavirta (B)	149 810	218 179
Rahoituksen rahavirta		
Lainojen nostot ja takaisinmaksut	-484 124	-890 825
Maksetun osuuspääoman muutokset tilikaudella	448 428	-387 077
Maksetut osuuspääoman korot ja muu voitonjako	-1 148 844	-606 889
Rahoituksen rahavirta (C)	-1 184 539	-1 884 790
Rahavarojen muutos (A + B + C)	1 570 733	302 909
Rahavarat tilikauden alussa	1 041 529	738 620
Rahavarat tilikauden lopussa	2 612 262	1 041 529
Rahavarojen muutos	1 570 733	302 909

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

1. TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET

Yleiset tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Tilinpäätös on laadittu Suomen kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien säädösten ja muiden määräysten mukaisesti (FAS).

Konsernia koskevat tiedot

Lihakunta on Lihakunta-konsernin emoyhtiö, kotipaikka Kuopio. Lihakunta ei laadi konsernitilinpäätöstä.

Sijoitusten arvostus

Osuuskunnan pysyvien vastaavien sijoituksissa olevat pitkäaikaiset sijoitukset Atria Oyj:n osakkeisiin on arvostettu hankintamenoonsa.

A-osakkeiden pörssikurssin mukainen markkina-arvo tilinpäätöshetkellä 31.12.2016 on niiden kirjanpitoarvoa korkeampi.

Lisäksi osuuskunnan omistamien KII-sarjan osakkeiden, joilla ei ole markkinanoteerausta, käyvän osakekoh-

taisen arvon arvioidaan niiden korkeamman äänivallan johdosta olevan noteerattujen osakkeiden osakekohtais- ta markkina-arvoa olennaisesti korkeamman.

Tutkimus- ja tuotekehitysmenot

Tutkimus- ja tuotekehitysmenot eivät sisällä merkittäviä eriä ja ne on kirjattu vuosikuluksi tilikaudelle.

Eläkemenot

Henkilökunnan eläketurva on hoidettu ulkopuolisessa eläkevakuutusyhtiössä.

Tuloksen vertailukelpoisuus

Tilikaudet ovat vertailukelpoisia keskenään.

Valuuttamääräiset erät

Yhtiöllä ei ole valuuttamääräisiä velkoja tai saatavia.

2. TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT, 1000 EUR

	2016	2015		2016	2015
2.1 AINEELLISET HYÖDYKKEET					
Tontit					
Hankintameno 1.1.	1 904	1 904			
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 904	1 904			
2.2 SIOITUKSET					
Osakkeet ja osuudet	Osakkeet kpl	Osakkuus yhtiössä %	Osuus äänistä %	Kirjanpitoarvo 2016	Kirjanpitoarvo 2015
Tytäryhtiöosakkeet					
Pohjanmaan Teurastamo Oy	330/50	100/15,15	100/15,15	64	0
Osakkuusyhtiöosakkeet					
Atria Oyj	7 858 997	27,8	39,64	67 756	67 756
A-Rehu Oy	220	20	20	220	220
Kiinteistö Oy Rehukanava	300	50	50	300	300
Oy Feedmix Ab	362	20,3	20,3	729	729
Kiinteistö Oy Itikanmäki	41	41	41	2 050	2 050
Muut osakkeet ja osuudet					
A-Tuottajat Oy	108 416	1	1	1	1
Pohjanmaan Teurastamo Oy				0	8
Muut osakkeet ja osuudet				111	102
Osakkeet ja osuudet yhteensä				71 231	71 166
2.3 PITKÄAIKAISET SAAMISET	2016	2015		2016	2015
Lainasaamiset omistusyhteisyrityksiltä	1 459	1 697	Muut saamiset	26	14
Yhteensä	1 459	1 697	Siirtosaamiset	54	83
			Yhteensä	80	97
2.4 LYHYTAIKAISET SAAMISET					
Lainasaamiset omistusyhteisyrityksiltä	238	238	Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	318	335

	2016	2015		2016	2015
2.5 OMA PÄÄOMA			Ylijäämä		
Osuuspääoma			Ylijäämä edellisiltä vuosilta 1.1.	5 909	4 469
Osuuspääoma 1.1.	7 286	7 673	Siirto vararahastoon	-758	-478
Osuuspääoman lisäys	886	470	Osuuspääoman koron maksu	-1 149	-607
Osuuspääoman vähennys			Ylijäämä edellisiltä vuosilta 31.12.	4 002	3 384
maksettu edell.tilikaudella			Tilikauden ylijäämä	2 543	2 525
eronneille	242	234			
maksettu tilikaudella erotetuille			Oma pääoma 31.12.	75 177	73 334
ja eronneille	195	623			
Osuuspääoma 31.12.	7 735	7 286	2.6 PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA		
Erittely osuuksittain:			Lainat rahoituslaitoksilta	1 500	0
A-osuudet	6 756	7 286	Muut pitkäaikaiset velat	0	289
B-osuudet (irtisanottu)	979	0	Pitkäaikainen vieras pääoma		
Osuuspääoma yhteensä 31.12.	7 735	7 286	yhteensä	1 500	289
A-osuudet sisältää tilikaudella 2016					
eronneiden tuottajien saatavaa	204	249	2.7 LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA		
Osuusmaksua perimättä	6 999	7 158	Velat saman konsernin yrityksille		
Koko osuuspääoma 31.12.	14 734	14 444	Muut velat	65	0
			Yhteensä	65	0
Osuuspääoma 1.1. kappaleet	43 771	47 301			
Muutos tilikaudella	877	- 3 530	Muut lyhytaikaiset velat	207	0
Osuuspääoma 31.12. kappaleet	44 648	43 771	Pitkäaikaisten velkojen lyhennykset	500	2 400
			Ostovelat	29	52
Rahastot			Siirtovelat	42	36
Vararahasto 1.1.	60 139	59 661	Muut velat	5	32
Ed.tilikauden ylijäämästä	758	478	Yhteensä	783	2 520
Vararahasto 31.12.	60 897	60 139			
			Lyhytaikainen vieras pääoma		
			yhteensä	848	2 520

3. TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT, 1000 EUR

3.1 LIIKEVAIHTO	98	98	Muut lakisääteiset sos.kulut	4	4
Liikevaihdon jakautuminen			Henkilöstökulut yhteensä	373	366
toiminnoittain:					
Vuokratuotot	98	98	Henkilökunnan lukumäärä		
			keskimäärin	2	2
3.2 LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT			3.4 RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT		
Palveluveloitustuotot	32	35	Osinkotuotot omistusyhteys-		
Muut liiketoiminnan tuotot	2	2	yrityksissä	3 339	3 339
Tuotot poistetuista saamisista	0	0	Tuotot muista pysyvien		
Liiketoiminnan muut tuotot			vastaavien sijoituksista	20	23
yhteensä	34	37	Korkotuotot	3	3
3.3 HENKILÖSTÖKULUT			Muut rahoitustuotot	196	194
Hallintoelinten palkat ja palkkiot	262	263	Korkokulut	27	38
Työntekijöiden palkat	121	113	Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	3 531	3 521
Eläkevakuutusmaksut	-14	-14			

4. VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT, 1000 EUR

4.1 VELAT JA VASTUUT			4.2 VAKUUDET		
Takaus Oy Feedmix Ab:n puolesta	600	0	Kiinteistökiinnitykset		
Takaus Kiinteistö Oy Rehukanavan			Lainan vakuutena kiinteistö-		
puolesta	633	0	kiinnitys	2 975	0
A-Tuottajat Oy:n laskusaatavien			Osuuskunnan hallussa vapaa-		
takaus/OP Yrityspankki Oyj	19 932	20 214	na olevat haltijavelkakirjat	8 152	11 127
Lainat rahoituslaitoksilta	2 000	2 400	Arvopaperit		
			Atria Oyj:n A-sarjan osakkeita, kpl	1 987 000	

YLIJÄÄMÄN KÄSITTELY

Hallitus esittää kertyneen ylijäämän 6.545.090,99 euroa, josta tilikauden ylijäämä on 2.543.080,63 euroa, käytettäväksi seuraavasti:

- vararahastoon siirretään 127.154,03 euroa
- tilikauden alun maksetulle osuuspääomalle maksetaan korkoa 15 prosenttia
- loppu jätetään edellisten vuosien ylijäämätilille

Tämän toimintakertomuksen, tuloslaskelman ja taseen liitetietoineen sekä rahoituslaskelman esitämme hallinto-neuvostolle ja edelleen edustajiston kokouksessa käsiteltäväksi.

Kuopiossa 30. päivänä maaliskuuta 2017

Jyrki Rantsi
puheenjohtaja

Pasi Korhonen

Mika Niku

Veli Hyttinen

Risto Sairanen

Ari Lajunen

Reijo Flink
toimitusjohtaja

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Kuopiossa 12. huhtikuuta 2017

Pekka Loikkanen, KHT

Mika Rantanen, KHT

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Lihakunnan edustajistolle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan osuuskunnan toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Tilintarkastuksen kohde

Olemme tilintarkastaneet Lihakunnan (y-tunnus 0171420-8) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.2016–31.12.2016. Tilinpäätös sisältää osuuskunnan taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa. Käsitksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Riippumattomuus

Olemme riippumattomia osuuskunnasta niiden Suomessa noudatettavien eettisen vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka he katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan osuuskunnan kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviin tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos osuuskunta aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea vaatimustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisyyden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon osuuskunnan sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidolisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- Teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä osuuskunnan kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomukssamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei osuuskunta pysty jatkamaan toimintaansa.
- Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomukseen sisältyvän informaation. Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea toimintakertomukseen sisältyvä informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko toimintakertomukseen sisältyvä informaatio olennaisesti ristiriidassa

tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomukseen sisältyvässä informaatiossa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Kuopiossa 12.4.2017

Pekka Loikkanen, KHT

Mika Rantanen, KHT

KERTOMUS HALLINNON TARKASTAMISESTA VUODELTA 2016

Lihakunnan edustajiston valitsemina hallinnon tarkastajina olemme 11.–12.4.2017 suorittaneet hallinnon tarkastuksen. Tehtävässämme olemme perehtyneet Lihakunnan hallintoon ja taloustilanteeseen sekä saaneet selvityksiä toiminnasta päättyneen tilikauden ajalta, tutustuen Lihakunnan

- toiminnan tietoihin, talouteen ja tilinpäätökseen
- johdon selostukseen tilikauden toiminnasta ja tulevaisuuden näkymistä
- tilinpäätöksen laadintaperiaatteisiin ja tilintarkastuksen suoritustapaan.

Tarkastuksessa kiinnitimme huomiota seuraaviin asioihin:

Kuopion tontin kaavamuutos on edennyt edelleen hyvin. Koko kaavamuutos on iso asia Lihakunnan historiassa ja sillä on valtavan suuri vaikutus osuuskunnan talouteen tulevaisuudessa. Kiinteistökehitysliiketoiminnasta on tulossa osa osuuskunnan toimintaa, johon on syytä paneutua huolella, jotta osuuskunta saisi toiminnasta mahdollisimman suuren hyödyn tulevaisuudessa.

Hallinnossa tulisi joka tasolla käydä perusteellinen keskustelu siitä, että onko kaikki mahdollinen tehty ja käytetty kaikki vaikutusvalta tuottajien taloudellisen tilanteen korjaamiseksi sekä kotimaisen liharaaka-aineen riittävyyden turvaamiseksi.

Edustajistossa olisi hyvä käydä myös keskustelua omistajaohjauksesta ja tulevaisuuden tavoitteista, jotta hallintoneuvostolla ja hallituksella olisi asioiden hoidossa mahdollisimman laaja tuki tulevaisuudessa.

Kuopiossa 12.4.2017

Auvo Määttä

Pekka Kauppinen

Juha Tanskanen

Esa Karjalainen

HALLINTONEUVOSTON LAUSUNTO

Lihakunnan hallintoneuvosto on tänään käsitellyt hallituksen kertomuksen vuoden 2016 toiminnasta. Hallintoneuvosto on yksimielisesti hyväksynyt sen sääntöjen mukaisesti edustajistolle esitettäväksi. Hallintoneuvosto päätti yhtyä hallituksen ehdotukseen kertyneen ylijäämän 6.545.090,99 euroa, josta tilivuoden tilikauden ylijäämä on 2.543.080,63 euroa, käyttämisestä seuraavasti:

- vararahastoon siirretään 127.154,03 euroa
- tilikauden alun maksetulle osuuspääomalle maksetaan korkoa 15 prosenttia
- loppu jätetään edellisten vuosien ylijäämätileille

Tämän toimintakertomuksen, tuloslaskelman ja taseen liitetietoineen sekä rahoituslaskelman esitämme edustajiston kokouksessa käsiteltäväksi.

Sotkamossa 18. päivänä huhtikuuta 2017

Hannu Hyry
puheenjohtaja

Reijo Flink
sihteeri

LIHAKUNNAN TONTILLE KUOPIOSSA SUUNNITELLAAN UUTTA ELÄMÄÄ

Lihakunta omistaa Kuopion Kelloniemessä noin 23 hehtaaria Kallaveden rantaa. Tontti sijaitsee reilun viiden minuutin ajomatkan päässä kaupungin keskustasta. Sen sijainti on siis erinomainen; järven rannassa ja lähellä keskustaa. Lisäksi tontilla on korkeuseroa lähes 18 metriä korkeimmalta kohdalta Kallaveden pintaan. Siihen on hieno rakentaa runsaasti järvimaisemakoteja.

Tontti on tällä hetkellä vuokrattuna Atrialle. Atrialla on alueella vielä teollista toimintaa. Siellä sijaitsee lemmikkieläinruokatehdas sekä pieni myymälä. Lemmikkieläinruokatuotteet tunnetaan nimellä Best-In. Myymälässä taas on erinomainen lihastiski ja tietysti runsaasti Atrian tuotteita. Atria on kuitenkin ilmoittanut, että sillä on valmius siirtää liiketoiminnat muualle, mikäli Lihakunta saa tontille uutta käyttöä.

Lihakunta on vajaan kahden vuoden ajan tehnyt Kuopion kaupungin kanssa yhteistyötä alueen kaavoittamiseksi lähinnä asutuskäyttöön. Alueelle on tehty viisi erilaista arkkitehtisuunnitelmaa alueen kaavoituksesta. Lisäksi alueelle on tehty luont selvitys ja kulttuurihistoriallisten rakennusten selvitys. Alueella ei ole ilmennyt mitään sellaista, jonka vuoksi aluetta ei voisi kaavoittaa asutuskäyttöön. Kuopion kaupunki on ollut hyvin aktiivinen, ja yhteistyö kaavoitusprosessin käynnistämiseksi on edennyt hyvässä yhteisymmärryksessä. Kuopion kaupunginhallitus hyväksyi elokuussa 2016 suunnitelman Kelloniemen alueen osayleiskaavan muutoksen käynnistämisestä. Tavoitteena on, että kaavamuuotos olisi tehty vuoden 2018 loppuun mennessä tai viimeistään vuoden 2019 alkupuolel-

la. Tämä tietysti edellyttää, että kaavoituksesta ei valiteta. Mikäli kaavoitus toteutuu maksimaalisesti, Lihakunnan kannalta voisi alueelle tulla rakennusoikeutta jopa 250 000 kerrosneliötä. Alueen rakentaminen tulisi kestämään helposti 15–20 vuotta. Siihen tulisi jopa noin 4 000 ihmisen koti, koulut ja päiväkodit. Kyse on siis erittäin mittavasta hankkeesta. Lihakunnan toimihenkilöiden ja hallituksen työpanosta tämä projekti tulee viemään runsaasti lähivuosina ja koko alueen rakentamisen ajan. Lihakunnalla voi olla montakin roolia, kun aluetta rakennetaan. Alueen hyödyntäminen maksimaalisesti on myös taloudellisesti iso asia. Lihakunnalla on tontissa oikea kultakimpale, jota hiotaan parhaimpaan kuntoon.

ATRIA OYJ:N TOIMINNASTA

Etenimme hyvin Terveen Kasvun väylällä

Vuonna 2016 saimme Atrialla aikaan asioita, joilla on iso merkitys koko yhtiölle. Kotimarkkinoilla etenimme yrityskaupoilla uusiin tuotesegmentteihin ja vahvistimme asemiamme olemassa olevissa liiketoiminnoissa. Vientimarkkinoilla pystyimme ottamaan ensimmäiset askeleet meille kokonaan uudelle, maailman suurimmalle markkina-alueelle Kiinaan.

Atrian kasvun kannalta nuo kaikki toimenpiteet ovat merkittäviä ja kauaskantoisia. Teemme tietysti kaiken voitavamme, että kasvu olisi myös mahdollisimman kannattavaa. Vuonna 2016 Atrian kannattavuus jätti toimomisen varaa, ei vähiten markkinoista johtuen.

Ruokamarkkinoiden kilpailutilanne oli – ja on edelleen – tiukka. Vähittäiskaupan toimialan kilpailuasetelma on Pohjoismaissa ja etenkin Suomessa johtanut vähittäiskauppa-asiakkaiden lukumäärän vähenemiseen. Atrian onkin onnistuttava pitämään asiakassuhteet kunnossa ja elävinä, koska vaihtoehtoja nykyisen asiakaspohjan laajentamiseen on niukasti. Tästä syystä Atria investoi merkittävästi tuottavuuden ja tehokkuuden ohella tuoteryhmien ja tuotemerkkien sekä markkinoinnin ja myynnin kehittämiseen.

Kiina – suuri mahdollisuus

Euroopassa lihan tarjonta on useamman vuoden ajan ylittänyt kysynnän. Erityisesti sianlihaa on markkinoilla ollut liikaa. Tilanteen tasapainottamiseksi lihateollisuus on hakenut uusia markkinoita Euroopan ulkopuolelta. Myös Atria on etsinyt uusia vientimarkkinoita. Lokakuussa 2016 monivuotinen työ eteni ratkaisevasti, kun Kiinan viranomaiset myönsivät sianlihan vientiluvan Atrian Nurmon tehtaalle.

Vientilupa ja viennin aloittaminen Kiinaan on meille suuri mahdollisuus. Tavoitteemme on kehittää pitkäjänteinen toimintamalli muidenkin elintarvikkeiden kuin vain sianlihan viemiseksi Kiinan valtaville ja kasvaville

Viime vuodet ovat olleet haastavia niin Atrialle kuin muillekin lihataloille sekä kotimarkkinoilla että muilla markkina-alueilla. Monia kauaskantoisia asioita on kuitenkin saatu maaliin, Juha Gröhn muistuttaa. Vientiluvan saaminen sianlihalle Kiinaan on uusi ja suuri mahdollisuus. Takana on vuosien työ, joka on nyt edennyt toiminnan tasolle.

markkinoille. Tavoitteen saavuttamiseksi luomme kestäväää ja hyvää yhteistyötä kiinalaisten yhteistyökumppaniemme kanssa.

Yrityssostot tuovat kasvua ja uutta liiketoimintaa

Atrian kotimarkkinoilla lihan ja lihapohjaisen ruoan kokonaiskysyntä pysyi vakaana. Joissakin tuoteryhmissä kysyntä hieman supistui, mutta tasomuutosta ei tapahtunut. Vahvimmin kehittyivät siipikarjan ja valmisruoan tuoteryhmät. Molemmat vuonna 2016 tekemämme yrityskaupat vastaavat hyvin näiden tuoteryhmien pitkäaikaiseksi ennakoituun kasvuun.

Päästäksemme Ruotsin kasvaville broilerimarkkinoille ostimme arvostetun Lagerbergs-siipikarjayhtiön. Yhtiöllä on vankka kokemus ja osaaminen broileriliiketoiminnasta, joskin sen volyymit olivat Atrian näkökulmasta vaatimattomia. Aloitimme mekin merkittävän investointiohjelman, jolla pääsemme kehittämään niin volyymejä kuin tuotteistoa ja tuottavuuttakin.

Suomessa ostimme Kaivon Liha-naudanlihayhtiön osake-enemmis-

tön. Yhtiön hankkiminen vahvistaa Atrian olemassa olevaa naudanlihan liiketoimintaa, ja pystymme laajentamaan tuotteistoamme muun muassa fast food -segmentin hampurilaispihveihin ja kebab-tuotteisiin.

Tärkein investointi Suomessa oli Nurmon sikaleikkaamon täydellinen uudistaminen. Atrian investointi nostaa suomalaisen leikkaamoteollisuuden tuottavuuden eurooppalaiselle tasolle. Samalla se mahdollistaa lihan alkuperän entistäkin kattavamman seurannan ja asiakaskohtaisen tuotteiston tekemisen. Näillä molemmilla asioilla on iso kaupallinen merkitys.

Vakaa kasvualusta

Vuonna 2016 Atria eteni hyvin Terveen Kasvun väylällään, ja meillä on hyvät edellytykset jatkaa strategian toteutusta suunnitellun mukaisesti. Taloudellinen asemamme on vakaa, mikä mahdollistaa laajentumisen niin uusiin tuotesegmentteihin kuin uusille markkina-alueillekin. Meillä riittää kehitysvoimaa tuotteiston uudistamiseen ja täydentämiseen, vaikka kuluttajien ostotottumukset tuntu-

vatkin muuttuvan varsin lyhyellä varoitusajalla. Meillä on myös tehokaat ja hyvässä kunnossa olevat tehtaat ja koko tuotantoketju. Tämä on olennaista, kun puhumme hintakilpailusta pärjäämisestä. Mutta mikä tärkeintä: Meillä Atrialla on hyvät ihmiset, niin työntekijät kuin esimiehetkin. Työntekijöiden osaamista ja työolosuhteita olemme jo useamman vuoden kehittäneet Atrian Tapa Toimia -ohjelman hankkeilla ja projekteilla. Vuonna 2016 käynnistimme Atrian Tapa Johtaa -esimiesohjelman, jolla kehitämme useamman vuoden ajan entistä laadukkaampaa Atrian asioiden ja ihmisten johtamista. Pyrimme luomaan Atrialle sellaista kyvykkyyttä ja teknistä valmiutta, jolla pystymme menestymään ruoka-alan entistä nopeammin muuttuvassa kysynnän ja tarjonnan maailmassa. Tämä on meille iso ja tärkeä ponnistus.

Seinäjoella maaliskuussa 2017
Juha Gröhn
toimitusjohtaja
Atria Oyj

Terveen Kasvun -strategian toteutus

Atrian Terveen Kasvun -strategiassa on kolme pääteemaa: Kaupallinen erinomaisuus, Tehokas toiminta ja Atrian Tapa Toimia. Atria toteuttaa strategiaansa niin, että kukin neljästä liiketoiminta-alueesta (Atria Suomi, Atria Skandinavia, Atria Venäjä ja Atria Baltia) toteuttaa omia kehittämishankkeitaan seitsemällä painopistealueella, jotka ovat:

1. Markkinatiedon syventäminen
2. Tuoteryhmä- ja brändijohtaminen
3. Kaupallinen erinomaisuus
4. Tuotannon operatiivinen tehokkuus
5. Toimintaketjun tehokkuus
6. Resurssien kohdentaminen
7. Atrian Tapa Johtaa.

Atria-konsernin tunnusluvut

Milj. €	2016	2015	2014	2013
Liikevaihto	1 351,8	1 340,2	1 426,1	1 411,0
Liikevoitto	31,8	28,9	40,6	19,7
Liikevoitto-%	2,3	2,2	2,8	1,4
Osakekohtainen tulos, €	0,65	0,49	0,93	-0,15

Atria Suomi Oy:n tunnusluvut

Milj. €	2016	2015	2014	2013
Liikevaihto	932,3	929,0	945,5	886,8
Liikevoitto	24,2	29,8	33,6	32,9
Liikevoitto-%	2,6	3,2	3,6	3,7

Atria Suomen uusi sikaleikkaamo on valmistuessaan yksi Euroopan nykyaikaisimmista leikkaamoista. Leikkaamon ensimmäisen vaiheen käyttöönotto alkoi vuoden 2016 aikana. Koko projekti valmistuu vuoden 2017 nimiin.

ALKUTUOTANTOYHTIÖIDEN TOIMINNASTA

Pääpaino tilojen tuotannon kehittämisessä

Atria jalosti kaikesta Suomessa tuotetusta lihasta noin 46 %. Suurin hankintaosuus oli leh-
mässä, 49 %.

EU:n maatalouden kehittämisrahas-
ton uusi ohjelmakausi alkoi vuoden
2016 alusta. Otimme Atrian alkutuo-
tannossa aktiivisen otteen hankkei-
den suunnitteluun ja valmisteluun.
Työ tuotti tulosta ja vuoden aikana
käynnistyi yli 8 miljoonalla eurolla
suomalaisen lihantuotannon tutki-
mus- ja kehittämishankkeita, joissa
A-Tuottajat on mukana. Omia hank-
keitamme näistä ovat

- Kansainvälisesti kilpailukykyinen sianlihan tuotantoketju
- Käytännönläheinen tutkimus sika-
tilalla
- Biotiloudesta voimaa alkutuotan-
toon
- Lihatilalan talous ja johtaminen
- Tuottava pohjalainen naudanlihan-
tuotanto
- Tuottava itäsuomalainen naudanli-
han tuotanto

Tuotantotuloksien kehitys jatkui eri-
tyisen hyvänä sikatiloilla. Myös nau-
tatiloilla suunta oli eteenpäin, ja in-
vestointeja valmistui edelleen run-
saasti. Maitotilanhankinnassa kilpailu-
kykymme takasivat edelleen sujuva
eläinliikenne ja hyvä palvelu. Lypsy-
lehmien määrä näyttää ennusteiden
mukaan edelleen laskevan vauhdik-
kaasti, mikä tarkoittaa katseen suun-
taamista entistä enemmän emoleh-
mätuotannon kehittämiseen.

A-Rehu ruokkii hyvää

A-Rehun kasvu jatkui vuonna 2016.
Omaa perinteistä rehutuotantoa oli
250 miljoonaa kiloa. Vuoden alkupuol-
ella vahvistettiin A-Rehun ja Altian väli-
nen kauppa, jossa Koskenkorvan mär-
kärehujen valmistus siirtyi kokonaan
A-Rehulle.

Edellisenä vuonna alkanut "Tuot-
tavuutta maitotiloille yhdessä raken-
taen" -yhteistyö valiolaisten meijeri-
osuuskuntien kanssa jatkui kehitty-
mistään. Henkilöstön valmennusoh-
jelmat eri osuuskuntien kanssa saa-

*Tilojen tuotannon kehittäminen pi-
tää olla aina tekemisen keskiössä,
muistuttaa Jari Leija. Atria-ketjussa
tulokset ovat olleet viime vuosina
hyviä myös sillä saralla.*

tiin valmiiksi, ja ensimmäiset tilojen
tuottavuuden kehittämiseen tähtää-
vät pienryhmät aloittivat toimintansa.
Sikarehujen valmistus yhteistyössä
Agroxin kanssa alkoi syyskuussa, kun
Mynämäen rehutehdas käynnistyi.
Tehtaan toiminta ja toimitukset ovat
lähteneet käyntiin suunnitellusti.

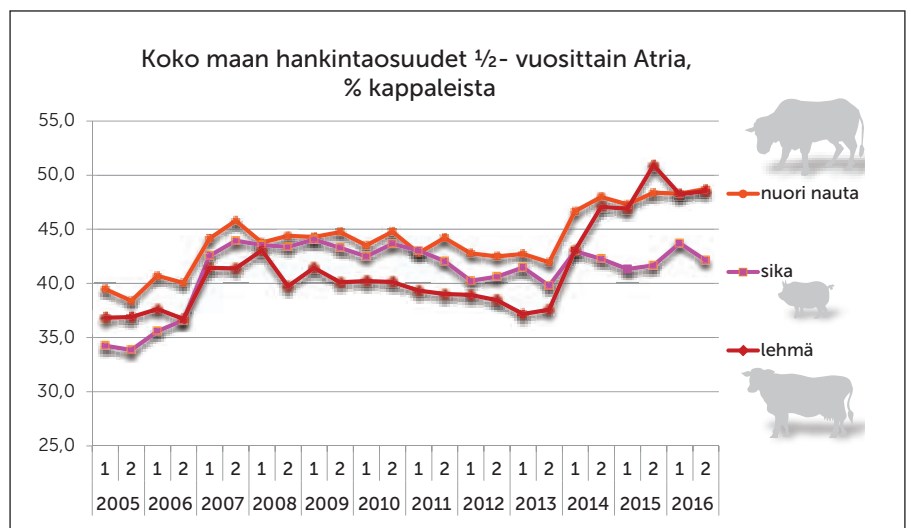
A-Rehu teki vuoden aikana mer-
kittävästi töitä kotimaisen valkuaisen

osuuden lisäämiseksi koti-
eläinten ruokinnassa. Broi-
lerirehuihin käytetään en-
tistä enemmän hennettä,
ja härkäpavun käytöstä si-
kojen ruokinnassa saatiin
erinomaisia tutkimustulok-
sia Käytännönläheinen tut-
kimus sikatilalla -hankkees-
sa. Kuluttajien kiinnostus re-
huraaka-aineiden vastuulli-
suutta kohtaan nousee ko-
ko ajan ja samalla mahdol-
listamme pääomien jäämi-
sen suomalaiseseen maata-
louteen.

A-Rehu teki yhteistyöso-
pimuksen K-Maatalouden
kanssa. Sopimuksessa sovittiin viljan
hankinnasta ja yhteistyöstä kotieläin-
tilojen viljelyn kehittämiseksi. Oma vil-
jan hankintamme kasvoi hyvin. Viljaa
oli tarjolla kohtuullisesti, mutta hehto-
litrapainot jäivät edellisvuotisesta.

Kaikkiaan A-Rehu välitti ja valmis-
ti rehuseoksia sekä komponentteja
ja lannoitteita yhteensä 730 miljoonaa
kiloa. Liikevaihto kipusi 113 mil-
joonaan euroon, kasvua viime vuo-
teen oli lähes 7 %.

Jari Leija
toimitusjohtaja,
A-Tuottajat Oy, A-Rehu Oy

LIHABAROMETRI

TAMMI-JOULUKUU

2016

teuraspäiviä 1 enemmän kuin edellisvuonna

teuraspäivätsattu muutos -->
2.5.2017

Luullisena lihana*

milj. kg (suluissa I-XII / 2015)

LIHA YHTEENSÄ

Tuotanto	403,1
Kulutus	430,0
*) Vienti	(60,7) 61,6
*) Tuonti	(82,1) 81,2

Kulutuksen kotimaisuusaste: 81,1 %

SIANLIHA

Tuotanto	190,1
Kulutus	190,5
*) Vienti	(35,7) 37,8
*) Tuonti	(35,7) 34,5

Kulutuksen kotimaisuusaste: 81,9 %

NAUDANLIHA

Tuotanto	86,0
Kulutus	104,7
*) Vienti	(4,0) 4,3
*) Tuonti	(20,8) 21,4

Kulutuksen kotimaisuusaste: 79,6 %

SIIPIKARJANLIHA

Tuotanto	125,4
Kulutus	129,3
*) Vienti	(21,0) 19,5
*) Tuonti	(21,3) 21,4

Kulutuksen kotimaisuusaste: 83,4 %

KARITSA

Tuotanto	1,0
Kulutus	2,0
*) Vienti	(0,0) 0,0
*) Tuonti	(0,9) 1,0

Kulutuksen kotimaisuusaste: 50,0 %

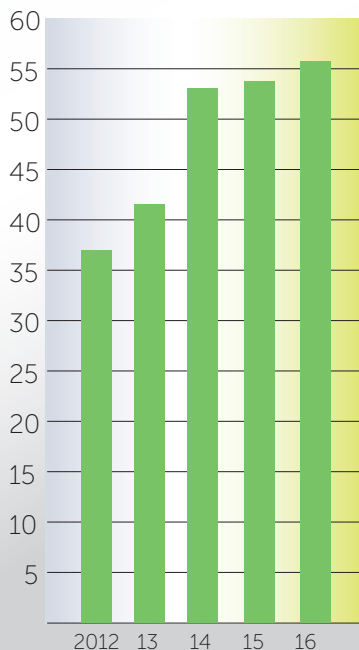
*Luullisesta lihasta luutonta 80%, lisäksi kypsennysväivikki vaihtelee 10-30% tuotteesta riippuen

muutos-% edelliseen vuoteen

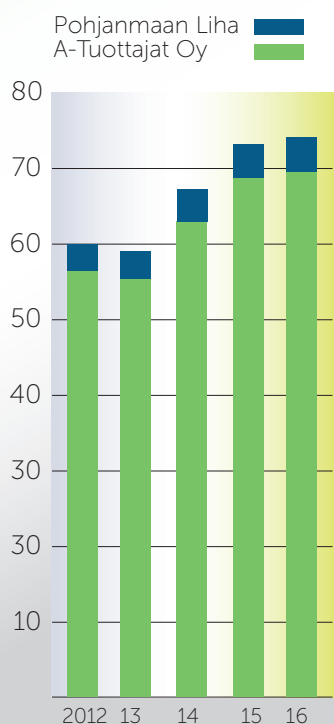
KANTAR TNS

Suomen Gallup Elintarviketieto Oy

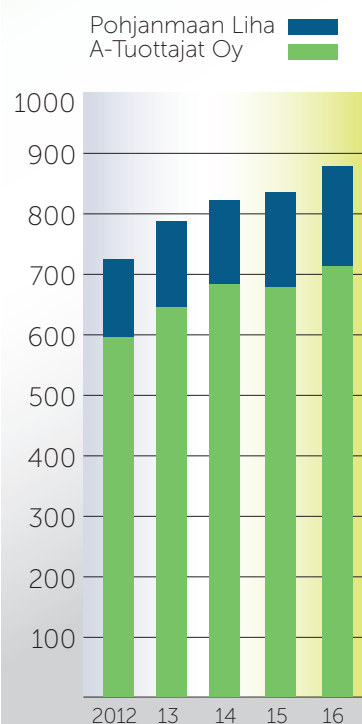
Atria-Chick Oy:n
siipikarjanlihan
sopimustuotanto (milj. kg)

Vasikkavälitys (1000 kpl)

Porsasvälitys (1000 kpl)

AtriaNauta -palvelu hankki 41,5 miljoonaa kiloa naudanlihaa Atrian jalostettavaksi ja markkinoitavaksi vuonna 2016. Naudan hankinta kehittyi tavoitteiden mukaisesti ja hankintaosuutemme oli 48 % Suomessa tuotetusta naudanlihasta.

Suomessa naudanlihan tuotanto ja kulutus toteutuivat edellisvuoden tasolla. Tuotanto oli 86,0 miljoonaa kiloa ja kulutus 104,7 miljoonaa kiloa. Lähes joka viides Suomessa syöty naudanlihakilo oli ulkomaista lihaa.

Maidontuotannon muuttunut näkymä päivitti naudanlihan tuotantoennusteen

Naudanlihan tuotantoennuste päivittyi keväällä 2016 toteutetun Maatilojen kehitysnäkymät -tutkimuksen myötä. Se ennusti lypsylehmien määrän laskua ja sen myötä naudanlihan tuotannon laskua noin 6 miljoonaa kiloa vuoteen 2022 mennessä. Vuonna 2016 lypsylehmien määrä laski 3 % ja emolehmien määrä nousi 1 % Suomessa. Vasikoita syntyi 319 000 eli 5 500 vasikkaa vähemmän kuin vuonna 2015.

Vasikkavälityksessä alkuvuosi oli vielä ruuhkainen maitotilojen talven poikimahuipun myötä. AtriaNauta -palvelu pystyi noutamaan ternivasikat palvelulupauksensa mukaisesti keskimäärin 14 vuorokaudessa ilmoituksesta kahdeksan kuukauden ajan, huhtikuusta vuoden loppuun saakka.

Atrian vasikkavälitys kehittyi myönteisesti. AtriaNauta välitti yli 62 000 vasikkaa maitotiloilta lihatiloille eli 59 % Suomessa välitetyistä maitotilojen vasikoista. Välitimme myös 11 500 pihvasikkaa emolehmätiloilta loppukasvatustiloille eli 59 % maassa välitetyistä pihvasikoista.

Ketjuumme syntyi edelleen noin 9 000 kasvatustaikkaa maito- ja emolehmätilojen vasikoille ja konseptinavetoiden rakentaminen jatkui vilkkana. Tuotantoennusteiden päivittymisen myötä kasvatustaikkainvestointeja ryhdyttiin hillitsemään ja resursseja suunnattiin emolehmätuotannon kehittämiseen.

Satokausi 2015 oli niin säilörehulle kuin viljoille oikullinen monessa maakunnassa, ja se osaltaan hidasti nuoren naudan kasvutulosten kehi-

tystahtia vuonna 2016. Maitorotuisien sonnien kasvu parani 4 g/pv ja koko Atrian keskiarvo oli 537 g/pv. Keskikokoisten liharotujen sonneilla kasvu parani edelleen 10 g/pv, mutta isojen liharotujen sonneilla kasvut pysyttelivät vuoden 2015 tasolla.

Teuraspainoissa maitorotuiset sonnit saavuttivat keskimäärin 340 kiloa. Keskikokoisten rotujen pihvi-sonnit painoivat 384 kiloa ja isojen rotujen sonnit 420 kiloa. Maitorotuisien sonnien teurasikä oli 20 kk, isojen rotujen sonnien ikä 21 kk ja keskikokoisten sonnien ikä 22 kk.

AtriaNauta palveli 4 400 suomalaista maitotilaa teuraseläinten ja vasikoiden markkinointikanavana. Pannostimme nautaketjun toimivuuteen, ja teurastukset toimivat erinomaisesti sekä Kauhajoella että Jyväskylässä myös syksyn ja talven runsaamman teurastarjonnan aikana. Viive ilmoituksesta noutoon oli kiirettömien teuraslehmien keräilyssä korkeimmillaan keskimäärin 7 vuorokautta ja kiireellisten lehmien keräilyssä keskimäärin 2–3 vuorokautta koko maassa.

A-Rehun nautarehujen myynti kasvoi

A-Rehun nautarehuista 85 % on lypsykarjan rehuseoksia. Maidontuotannon kannattavuuden heikentyessä kustannustehokkaita ja tuottavat rehustusratkaisut ovat tärkeitä maitotilojen kotoisten rehujen täydennyksessä. A-Rehun nautarehuja myytiin kivennäisrehut mukaan lukien 115 miljoonaa kiloa.

A-Rehu ja Valion hankintaosuuskuntien vuonna 2015 aloittama yhteistyö rehujen markkinoinnissa ja myynnissä eteni hyvin viime vuonna. Yhteistyön tavoitteena on maitotilojen tuottavuuden ja kannattavuuden kehittäminen.

Alkutuotannon laatutyö kiinteänä osana Atrian toimintaa jatkuu

Jatkoimme eläinten hyvinvoinnin seurantaa alkutuotannossa sekä Nasevan että koko tuotantoa koskevan välitys- ja teurastietoihin pohjautuvan hyvinvointimittarin perusteella. Seuraamme eläinten hävikkiä, kasvua ja teuraspainoja Atrian kasvatustetjussa. Asetettujen rajojen ylityksiä todettiin 17 prosentilla tiloista (vs. 21 %

v. 2015). Hälytysrajat ylittäneitä tiloja opastettiin kirjattujen toimintatapojen mukaisesti tuotannon tason ja eläinten hyvinvoinnin parantamiseen. Jäljitettävyyden piiriin hyväksyttiin ainoastaan asetetut rajat ylittävien tilojen lihaa.

NASEVAN mukaan 90,3 % (vs. 90,9 % v. 2015) arvioiduista kohdista oli hyviä, 8,8 % (8,3 %) välttäviä ja 0,9 %:ssa (0,8 %) todettiin korjattavaa. Vasikoiden nupoutus hoidetaan 85 %:lla (83 %:lla) tiloista NASEVAN suositusten mukaisesti. Vasikoiden juoton osalta suosituksia noudattaa 80 % tiloista. Tämä on kansainvälisesti katsoten todella hyvä taso. Eläinten hyvinvointi on parantunut Atrian kasvatusketjussa hieman edellisvuodesta.

Tarttuvien eläintautien vastustustyö jatkui yhteistyössä ETT:n ja muiden alan toimijoiden kanssa. ETT:n koordinoima LaatuKetju-hanke saatiin päätökseen. Hankkeen puitteissa luotiin turvallisen eläinkaupan pelisäännöt jalostustiloille, hiehotelille, poikakodeille sekä lypsykarja- ja emolehmätiloille. Nasevaan luotiin sähköinen terveystodistus jalostuseläinkauppaan ja tilan terveystilanneraportti kansallisen tason lypsykarja- ja emotilojen väliseen eläinkauppaan. Elinkeinon yhteiset Vasikkavälitys- ja Teurasnautaohjeet päivitettiin. Hanke järjesti valtakunnallisen koulutuskierroksen toimintamallin saamiseksi käyttöön ja kaikkien tilojen saamiseksi Nasevaan. Tämä on välttämätöntä, jotta turvallisen eläinkaupan pelisääntöjen toteuttaminen voidaan varmistaa myös välitys- ja teuraseläinten noudoissa. Nasevaan luodaan vuonna 2017 aikana kaksisuuntainen rajapinta, jonka kautta eläinkuljetusten suunnitteluun tarvittava tieto päivittyy reaaliajassa teurastamoiden kuljetusjärjestelmiin. Rajapintaa on tarkoitus käyttää myös lääkitsemättömän naudanlihan tuotannon kivijalkana. Sen tuotantoedellytykset on selvitetty.

Naseva-lisästä saatiin kokemuksia. Lisä maksetaan Nasevaan kuuluville terveydenhuollon kansallisen tason, Välitysvasikkaohjeen ja Teurasnautaohjeen vaatimukset täyttävien tilojen teuraslehmille.

Mykoplasma bovis -vastustusohjelma uudistettiin EVIRA:n ja HY:n koordinoiman tutkimushankkeen

tulosten pohjalta. Vähäriskisyyden osoittamiseksi edellytetään jatkossa maitotiloilta kahdet ja emotiloilta yhdet vuotuiset näytteet. *M. bovis* -tartunnoista todettiin aiempaa suurempi osa, kaksi kolmasosaa lihanautatiloilla. Edellisvuonna määrä oli noin puolet tartunnoista. Tartuntojen vastustamiseksi niin kuljetuksiin, vierailijoihin kuin kaikkiin satunnaisiinkin lihanauta- ja maitotilojen välisiin kontakteihin on syytä kiinnittää aiempaa enemmän huomiota.

Vasikoiden hengitystietulehduksen tuotantoketjussa aiheuttamiin ongelmiin haettiin ratkaisuja yhteistyössä tilojen kanssa naudanlihan tuotannon kehityshankkeidemme resursseja apuna käyttäen. Kymmenien eri tilojen vasikoiden hallitsematon yhdistely on osoittautunut ongelmien keskeisimmäksi syyksi. Niitä on alkanut ilmaantua vasikkakasvatamoiden lisäksi myös pihvivasikoiden loppukasvatamoihin. Ongelman ratkaisemiseksi, lääkitystarpeen vähentämiseksi ja lääkitsemättömän naudanlihan volyymin takaamiseksi vasikkakuljetusten sekä vasikkakasvatamoiden toimintaa pitää muuttaa perusteellisesti. Tärkeintä olisi viedä kasvatamoihin vain tiettyjen tilojen vasikoita ja ryhmitellä vasikat kasvatamoissa entistä paremmin sekä niiden lähtötilan että terveydentilan mukaan. Ongelman ratkaiseminen vaatii merkittävää resursointia ja tilojen sitoutumista.

Atrian nautaketjussa todettiin salmonellatartunta kolmella tilalla, kahdella maitotilalla ja yhdellä emolehmätilalla, jonka saneeraus on pitkitynyt tartunnan uudelleen puhkeamisen takia. Salmonellaa todettiin lisäksi yhdellä tilalla sonnivasikasta otetussa omavalvontanäytteessä. Neljä tilaa tutkittiin rehuerän lastausnäytteessä todetun salmonellan takia. Jatkoselvityksissä tartuntaa ei todettu.

EHEC-bakteeria todettiin edellisvuoden tapaan selvästi aiempaa vähemmän eli vain viidellä tilalla.

Alkutuoannon laatutyötä tehtiin hyvässä ja tiiviissä yhteistyössä tuottajien, eläinlääkäreiden, ETT:n ja viranomaisen kanssa.

Atria Chickin teurastus oli vuonna 2016 emot mukaan lukien noin 55,7 miljoonaa kiloa. Kasvua vuoteen 2015 verraten oli kaksi miljoonaa kiloa eli noin 4 %.

Tuotantotauot olivat keväällä ja kesällä edelleen melko lyhyitä, mutta syksyllä tauot pitenevät kolmeen viikkoon. Ketjua laajennettiin kahdella broilerikasvatamon laajennuksella sekä yhdellä munittamolla. Nuorikkopuolelle tuli yksi uusi kasvattaja. Broilerin keskipaino Nurmossa teurastetuilla isommilla broilereilla oli 1,76 kiloa ja kasvatusaika 36,8 päivää. Sahalahdessa tuotettiin pääasiassa grillibroilereita, ja niiden keskipaino teurastuksessa oli 1,4 kiloa ja ikä noin 33 päivää. Emoaines oli pääasiassa Ross 308:aa, ja emountuvikot tulivat Ruotsista. Emonuorikkoja kasvatti kuusi tilaa, siitosmunien tuottajina on 11 ja broileritiloja on 87.

Broilerin tuotanto kasvoi Suomessa noin 6 %, 117 miljoonaa kiloon. Kulutus kasvoi noin 9 %, 119 miljoonaa kiloon. Vienti väheni 7 % ja oli 18 miljoonaa kiloa. Tuonti puolestaan kasvoi 6 % ja oli nyt 18 miljoonaa kiloa. Kulutuksesta oli kotimaista broileria noin 85 %. Tuontibroileri päätyi kulluttajan lautaselle pääasiassa kypsissä tuotteissa julkisissa ruokaloissa ja ravintoloissa. Myös tietyt pikaruokaketjut käyttivät pelkästään ulkolaista broileria.

Kalkkunan tuotanto kasvoi noin 6 % 8 miljoonaa kiloon. Kulutus kasvoi peräti 10 % 10,4 miljoonaa kiloon. Vienti 1,7 ja tuonti 3,6 miljoonaa kiloa olivat edellisvuoden tasolla.

Itikka osuuskunnan sekä tuottajien omistama ja A-Rehun toimintaa pyörittävä broilerirehutehdas valmisti eri siipikarjarehuja runsaat 99 miljoonaa kiloa. Tuotannossa ovat kaikkien eri tuotantovaiheiden vaatimat rehut.

Vuosi 2016 jatkui samanlaisena kuin, mihin vuosi 2015 päättyi. Markkina-voimat haastoivat koko sikataloutta, ja tuottajahinnat pysyivät heikkoina. Keskihinnoina lasku edellisvuoteen verraten oli vielä noin 5 senttiä. Sika-markkinoissa tapahtui kuitenkin erittäin merkittävä muutos, kun Kiinan kysyntä voimistui. Tämä alkoi näkyä selvästi kesällä monessa Euroopan maassa normaalin grillisesongin aikana, ja se vahvisti tuottajahintoja hyvinkin paljon. Mm. Saksassa viikkoon 20 saakka hinnat pysyivät alle 1,30 tason, viikkojen 30–40 välillä hinnat nousivat keskimäärin jo 1,70 tasolle, ja normaali kesän jälkeinen voimakas pudotus jäi tulematta. Vuoteen 2017 siellä lähdeittiinkin noin 30 senttiä korkeammista tuottajahinnoista. Suomessa markkinamuutokset näkyvät aina viiveellä. Merkkejä paremmasta saimme vuoden lopulla ja pystyimme tekemään ensimmäisen korotuksen tuottajahintoihin.

Atrialaisessa sikaketjussa viime vuosi oli erittäin merkittävä mm. siksi, että noin 36 miljoonan euron sika-leikkaamoinvestointia lähdeittiin toteuttamaan. Leikkaamon laajennusosan käyttöönotto ja toimintojen siirtäminen sen varaan sujuivat niin, että vaikutukset sikatilojemme arkeen olivat kohtuullisen pieniä.

AtriaSika -ketjussa tuottavuuden nousu jatkui vahvana. Saimme nostaa uusia emakkotiloja ns. "kolmekymppisten" kerhoon 8 ja lihasikatiiloja ns. "tonnarikerhoon" 24. Tuottavuuden nousu onnistuikin yhä useammilla tiloilla, mikä on ollut keskeisin atrialaisen sikaketjun tavoite. Saavutimme myös eräänlaisen merkki-paaluun, sillä ketjumme kapasiteetti eli rakennetut seinät saavuttivat käytännössä täyden tehonsa. Tämän myötä lihasikakilot nousivat viiden vuo-

den huippuunsa saavuttaen 78 miljoonan kilon tason ja nostaen kokonaiskilot noin 81 miljoonaan kiloon.

Tuotannon tasapainotilan ylläpitämiseksi veimme kevät-kesä -jaksolla 30-kiloisia porsaita Puolaan noin 10 000 kpl.

AtriaSika -palvelu

AtriaSika -palvelun päätehtävänä on rakentaa yhdessä tuottajien kanssa kansainvälisesti kilpailukykyinen sianlihan tuotantoketju sekä tarjota tuottajille A-Rehun kautta kullekin tilalle soveltuvimmat rehut ja rehukonseptit. Onnistumalla turvaamme sekä määrällisesti että laadullisesti riittävän sianlihan saannin Atrialle.

Kilpailukykyyn osalta menestytämme mitataan jatkossa yhdellä tunnusluvulla: paljonko yhtä emakkoa kohden saamme lihasikateuraskiloja. Tavoitteemme on saavuttaa vuoteen 2020 mennessä noin 2 450 kiloa, 28 teurasta/emakko. Vuoden 2016 lopussa ylsimme noin 2 350 kiloon eli jokaista ketjumme noin 34 000 emakkoa kohden lihasikateuraita syntyi noin 26,7 kpl.

Sikarehujen osalta vuosi 2016 oli vakaa. Marraskuuhun saakka Koskenkorvan tehtaamme kapasiteetti oli käytännössä täydessä käytössä, emmekä juuri pystyneet hankkimaan uusia sikarehuasiakkaita. Marraskuussa hidaste poistui, kun Agrox Oy:n rehutehdas Mynämäellä avattiin tuoden kaivattua kapasiteettia.

Päivitimme vuoden 2016 aikana porsas- ja emakkorehukonseptit myös täysrehujen osalta nykyisten eläinten tarpeita vastaavaksi. Rehut todettiin erittäin toimiviksi niin Agroxin uusien asiakkaiden kuin vanhojen Koskenkorvan tehtaan asiakkaiden parissa. Teesimme siitä, että kehittämme ja myymme kullekin tilalle par-

haiten soveltuvia rehukonsepteja sai vahvistuksen. Panos-tuotos -suhteeltaan rehume ovat kilpailukykyisiä. Jatkamme valittua tietä, emmekä halpuuta rehujen raaka-aineita liikevoittoajatukset mielessä aiheuttaen asiakastilaillemme tuotantovaikkeitä.

Voimakas tuottavuuden nousu sekä yhä tavoitteellisemmat tuottajamme haastoivat koko AtriaSika -organisaatiota positiivisella tavalla. Uusina keinoina vastata tuottajiemme moninlaisiin tarpeisiin käynnistimme vuoden 2016 aikana kolme osittain ulkopuolisella rahoituksella toteutettavaa hanketta; Käytännön läheinen koetoiminta sikatilalla, Kansainvälisesti kilpailukykyinen sianlihan tuotantoketju ja Lihatilalan talous- ja johtaminen. Näiden lisäksi saimme sataprosenttisen hankerahoituksen Etelä-Pohjanmaan alueella toteutettavaan biotaloudesta voimaa alkutuotantoon -nimiseen hankkeeseen, jolla pyrimme kartoittamaan Etelä-Pohjanmaan alueella olevien kotieläintilojen haasteet ja mahdollisuudet kotieläintuotannon sivuvirtoihin liittyen. Hankkeiden antamia tietoja hyödynnämme koko ketjun kehittämiseen.

AtriaSika -palvelun pitkään hokema mantra "keskity asioihin, joihin voit vaikuttaa" sai vierelleen toisen vähintäänkin yhtä tärkeän tiivistyksen "mitä et mittaa, sitä et kehitä". Näiden teemojen parissa jatkamme tulevaisuuden vuosina.

AtriaSika -laatu 2016

Afrikkalainen sikarutto levisi edelleen Baltiassa ja etelämpänä Euroopassa. Tauti on nyt laajalti levinnyt Baltiaan ja Venäjän lähialueille. AtriaSika osallistui aktiivisesti alan yhteisten ennaltaehkäisevien riskienhallintatoimenpiteitten suunnitteluun ja toteuttamiseen. Riskejä hallitaan tiedottamisen ja kotimaisen villisikakannan kasvun hillitsemisen kautta.

Oman uudiseläinketjun salmoneellasaneeraus saatiin onnistuneesti päätökseen. Kesällä todettiin yksi, ilmeisesti vanhaa alkuperää oleva krooninen, porsasyskätartunta, jonka saneeraus alkoi välittömästi. Muutoin ketjun kokonaisterveystilanne oli hyvä. Kesällä käynnistimme antibioottivapaan sianlihan tuotannon pilotoinnin, ja työ jatkuu laajalti vuonna 2017.

A-TUOTTAJAT OY:N OSAKKEENOMISTAJAT

Atria Oyj
Itikka osuuskunta
Lihakunta
Osuuskunta Pohjanmaan Liha

HALLITUS, TOIMITUSJOHTAJA, TILINTARKASTAJAT

Hallitus

Hallituksen varsinaiset jäsenet:

Esa Kaarto maanviljelijä, agronomi, Vaasa,
hallituksen puheenjohtaja
Jyrki Rantsi maanviljelijä, Lapinlahti,
hallituksen varapuheenjohtaja
Kjell-Göran Paxal maanviljelijä, agrologi, Mustasaari
Mika Ala-Fossi toimitusjohtaja, Ilmajoki
Pasi Ingalsuo maanviljelijä, agrologi, Kokkola
Mika Niku maanviljelijä, Haapavesi
Christer Storfors maanviljelijä, Maalahti

Nina Ojaniemi talousjohtaja, Seinäjoki
Ahti Ritola maanviljelijä, Kurikka
Veli Hyttinen maanviljelijä, Pudasjärvi

Toimitusjohtaja

Jari Leija Seinäjoki

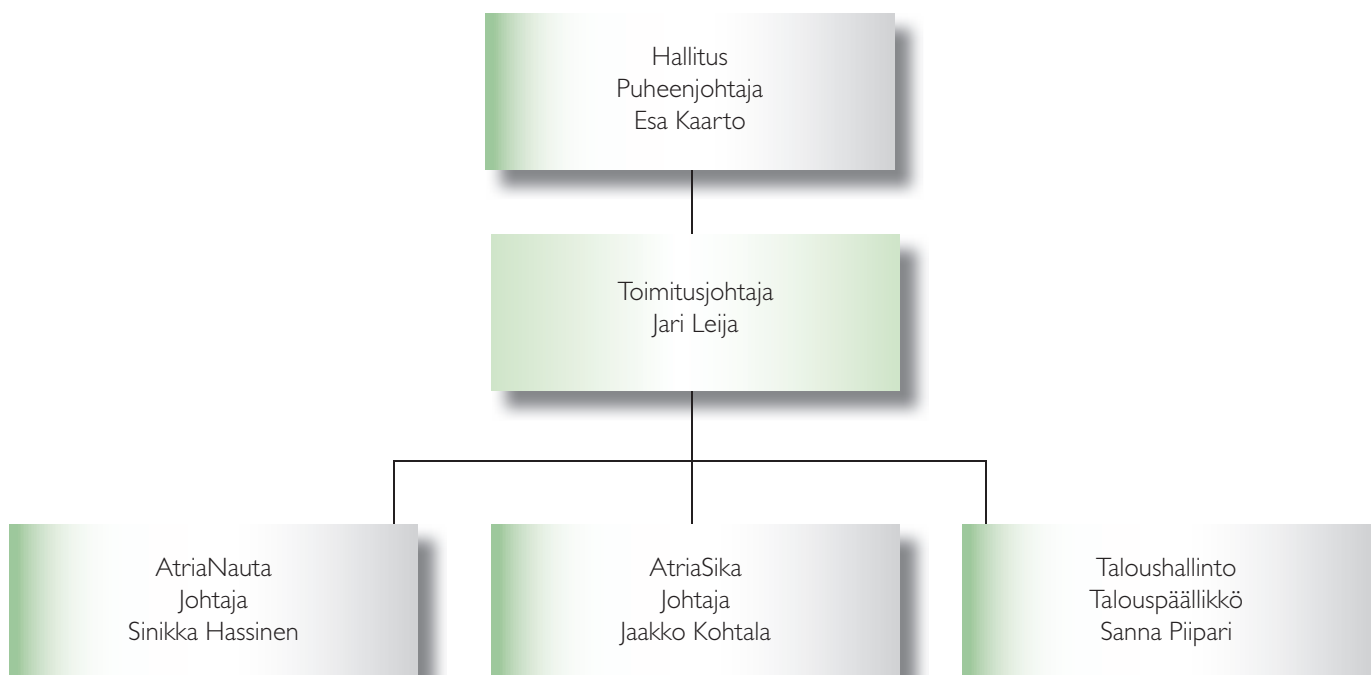
Tilintarkastajat

PricewaterhouseCoopers Oy, tilintarkastusyhteisö,
Helsinki
Päävastuullinen tilintarkastaja Samuli Perälä, KHT

Henkilökohtaiset varajäsenet:

Mika Asunmaa maanviljelijä, Alavus
Risto Sairanen maanviljelijä, Luumäki
Tomas Långgård maanviljelijä, Maalahti
Jan Anderssen maanviljelijä, Pedersöre

ORGANISAATIO, YLIN JOHTO (31.12.2016)

TASE, A-TUOTTAJAT OY

(1000 EUR)	31.12.2016	31.12.2015
Vastaavaa		
PYSYVÄT VASTAAVAT	42	62
Aineettomat hyödykkeet	26	35
Aineelliset hyödykkeet		
Sijoitukset		
Osakkeet	354	354
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	422	451
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Pitkäaikaiset saamiset	7 095	7 628
Lyhytaikaiset saamiset	98 468	96 371
Vastaavaa yhteensä	105 985	104 450
Vastattavaa		
OMA PÄÄOMA		
Osakepääoma	108	108
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	1 966	2 425
Tilikauden voitto (tappio)	318	-460
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	2 392	2 074
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen vieras pääoma	45 000	45 000
Lyhytaikainen vieras pääoma	58 593	57 376
Vastattavaa yhteensä	105 985	104 450

TULOSLASKELMA, A-TUOTTAJAT OY

(1000 EUR)	1.1.–31.12.2016	1.1.–31.12.2015
LIKEVAIHTO	97 780	98 542
Liiketoiminnan muut tuotot	1 125	976
Materiaalit ja palvelut	-91 369	-91 754
Henkilöstökulut	-3 292	-3 243
Poistot ja arvonalentumiset	-29	-32
Liiketoiminnan muut kulut	-4 571	-5 644
LIKEVOITTO / -TAPPIO	-355	-1 155
Rahoitustuotot ja -kulut	695	698
VOITTO / TAPPIO ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA		
JA VEROJA	340	-457
Tuloverot	-22	-3
TILIKAUDEN VOITTO / TAPPIO	318	-460

RAHOITUSLASKELMA, A-TUOTTAJAT OY

(1000 EUR)

	2016	2015
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA		
Myynnistä saadut maksut	96 113	105 459
Muista tuotoista saadut maksut	1 125	976
Maksut liiketoiminnan kuluista	-93 673	-104 417
Konsernitilin muutos	-4 250	-2 745
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	-685	-726
Maksetut rahoituskulut netto	696	650
Maksetut välittömät verot	-11	76
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA	0	0
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	0	0
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	0	0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Satunnaiset erät	0	0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	0	0
RAHAVAROJEN MUUTOS	0	0
Rahavarat tilikauden alussa	0	0
Rahavarat tilikauden lopussa	0	0

FINNPIG OY:N TOIMINNASTA

Toiminnan laadun ja tuottavuuden hionta keskiössä

Finnpigin omistajien sikaketjuissa tuottavuuden nousu jatkui voimakkaana, ja tuottavuusero kovimpiin kilpailijamaihin pieneni edelleen. Porsastuotannon tehokkuudessa asiakkaamme ovat heti Tanskan ja Hollannin jälkeen sijoilla 3–6 yhdessä Ranskan, Saksan ja Belgian kanssa. Lihaskojen päiväkasvussa olemme Interpig-vertailun mukaan kaikkein parhaita. Kun Suomessa riittää rehuviljaa, ja rehuviljan hinta on EU:n alhaisimpia, on Suomessa kaikki edellytykset kannattavalle sianlihantuotannolle.

Finnpigin uusi genetiikka on jalautettu koko sikaketjuun, ja Finnpi-
gin toiminta on vakiintunut. Olemme siirtyneet toiminnan laadun ja tuottavuuden hiontaan.

Jalostus

Genetiikan toimittajiemme, Topigs Norsvinin ja DanAvlin, globaali markkinaosuus kasvaa, joten näiden tarjoama eläinaines on kansainvälisesti kilpailukykyistä. Finnpig jatkaa yhteistyötä molempien genetiikan toimittajien kanssa. Genominen valinta on todistanut toimivuutensa myös sianjalostuksessa ja molemmat genetiikan toimittajat lisäävät testien määrää - lähitulevaisuudessa jalostuspopulaatioiden ytimet ovat kokonaisuudessaan geenitestattu.

Tuottavuuden nousu jatkuu koko ketjussa: porsastuotos nousee, porsaiden ja lihasikojen rehunkulutus laskee, päiväkasvu paranee ja lihasikojen lihaprosentti nousee. Myös kuolleisuus laskee. Viereisessä taulukossa on esimerkki porsastuotoksen kehityksestä Tanskassa kymmenen vuoden aikana. Porsastuotosta voidaan nostaa ja porsaiden sekä lihasikojen tuotostuloksia voidaan parantaa samanaikaisesti.

Kun jalostus alentaa sianlihan tuotantokustannusta vuosittain 1,5 – 2 €/lihasika, kannattaa eläinaineksen jalkautus sikaketjuun tehdä mahdollisimman laadukkaasti. Karjuasemalle hankitaan jalostuksellisesti mahdollisimman hyviä karjuja, ja karjujen

Heikki Hassinen on tyytyväinen siihen, että maamme sikataloudessa tuottavuusero kovimpiin kilpailijamaihin on kaventunut, ja olemmekin jo aika hyvissä asemissa porsastuotannon tehokkuudessa. Tämä tukee voimakkaasti sitä, että tehdyt genetiikkavalinnat ovat olleet oikeita.

kierto asemalla on nopea. Finnpigin asemalla emärodun karjuja käytetään keskimäärin alle vuosi ja isärodun karjuja vähän yli vuosi.

Emakoiden uudistamisessa paras toimintamalli on hybridin osto, koska ostohybridi on aina jalostuksellisesti tasoltaan parempi kuin itsetuotettu ensikko. Ostohybridin porsaan arvo on 1–2 € korkeampi kuin itsetuotetun emakon porsaan arvo.

Keinosiemennys

Siemenannosten myyntimäärä laski vuonna 2016 edellisvuodesta 2,5 %. Tuotantosiemenen myynti säilyi ennallaan, mutta jalostussiemenen myynti laski 16,4 %. Jalostussiemenen myynnin laskun taustalla on emakkomäärän lasku ja hybridituotannon kasvu. Erikoistuneet hybridituottajat tarvitsevat 0,5 jalostussiemennosta yhden hybridin tuottamiseen, itseuudistuksessa tarvitaan lähes yksi annos. Tilasiemenotto väheni edelleen.

Finnpig aloitti yhteistyön hollantilaisen AIM WorldWiden kanssa, joka

konsultoi noin neljääkymmentä karjuasemaa eripuolilla maailmaa. Keskeisenä tavoitteena on karjuaseman tuottavuuden nosto, tuotantokustannuksen alentaminen sekä siemenen laadun varmistus ja parantaminen.

Sopimukseen kuuluu tietokoneavusteisen siemenen laadunarvioinnin (CASA) käyttöönotto Finnpi-
gin asemalla, työntekijöiden koulutus omalla työpaikalla ja Hollannissa sekä vuosittainen Finnpigin toiminnan auditointi. Auditoinnissa pisteytetään koko tuotantoprosessi karjujen karanteenista siemenen toimituksiin saakka. Ensimmäisessä auditoinnissa saimme kohtuullisen hyvät pisteet, mutta parannettavaakin on.

AIM tarjoaa yhteisostojen kautta jäsenyrityksille edulliseen hintaan tarvikkeita. Finnpi-
gin olisi mahdollista säästää laimennusnesteen hinnassa vuosittain merkittävä summa, mutta suomalainen lainsäätö poikkeaa muiden EU-maiden lainsäädännöstä. Suomen sisäisessä siemenen myynnissä pitää käyttää EU-sisämarkkina-
kaupan antibioottiseosta, mikä on

erittäin kallis, koska Finnpigille pitää valmistaa erikoiserät laimennusainetta. Lisäksi antibiootteja käytetään tarpeettoman paljon, mikä lisää antibioottiresistenssiriskejä. Finnpig on pyytänyt lainsäädäntöön muutosta.

Kehityshankkeet

Finnpigin, Satafoodin ja Luken Dan-Avlin ja Topigs Norsvinin hybridien vertailuhanke on käynnissä ja tulokset saadaan vuonna 2019. Hankkeessa keskitytään erityisesti porsas- ja lihasikavaiheen tuotostuloksiin ja talouteen.

Isärotujen vertailua suunnitellaan vuodelle 2018. Tavoitteena on tehdä vertailu niin suurella aineistolla, että voidaan luotettavasti laskea isärotuvaihtoehtojen kannattavuus huomioiden porsaiden laatu ja hävikki.

Karjuasematoiminnassa jatketaan koko prosessin optimointia karjujen hankinnasta, tuotantoon ja siemenannosten toimituksiin. Erityisesti logistiikkaan etsitään parannusta.

*Heikki Hassinen
toimitusjohtaja
Finnpig Oy*

Tuottavuuden nousu Tanskassa 2004–2014		
Porsas- tuotanto	Vieroitetut porsaas, kpl/em/v	6
	Ry/lisäkasvukilo 7–30 kg	-0,14
	Päiväkasvu 7–30 kg, g/pv	22
	Kuolleisuus 7–30 kg	-1,9
Lihaska	Päiväkasvu 30–100 kg,g/pv	95
	Ry/lisäkasvukilo 30–100 kg	-0,10
	Kuolleisuus 30–100 kg	-0,5
	Lihaprosentti	0,7
	Tuotantokustannus, €/ruhokilo	-0,20
	Lisäarvo, €/88 kg ruho	17,18
Lähde: Pig Research Center 2015		

Käyntiosoite:
Ankkuritie 2
KUOPIO

Postiosoite:
PL 147
70101 KUOPIO

Puhelin: 020 472 8111
www.lihakunta.fi

